

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В АНТИТЕРОРИСТИЧНІЙ ОПЕРАЦІЇ

Хто вважається учасником АТО?

Учасники АТО отримують статус **«учасника бойових дій»**.

Учасниками бойових дій відповідно до пункту 19 статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» визнаються:

військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) та працівники Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали **безпосередню** участь в **антитерористичній операції**, забезпеченні її проведення, перебуваючи **безпосередньо в районах** антитерористичної операції, а також працівники підприємств, установ, організацій, які **залучалися** та брали **безпосередню** участь в антитерористичній операції в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством.

Порядок надання статусу учасника бойових дій цими особам, **категорії** таких осіб та **терміни їх участі** (забезпечення проведення) в антитерористичній операції, а також **райони** антитерористичної операції визначає Кабінет Міністрів України.

Відповідно до вимог пункту 2 Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України статус учасника бойових дій надається: військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним) та працівникам Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, особам рядового і начальницького складу, військовослужбовцям, працівникам МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, ДПтС, військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах проведення антитерористичної операції.

Підставою для надання особам статусу учасника бойових дій є: документи про безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення, направлення (прибуття) у відрядження до районів проведення антитерористичної операції, їх перебування в таких районах з метою виконання завдань із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України шляхом безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (витяги з наказів, директив, розпоряджень, посвідчень про відрядження, журналів бойових дій, бойових донесень, дислокацій, книг нарядів, графіків несення служби, звітів, зведень, донесень, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень).

Рішення про надання статусу учасника бойових дій приймається міжвідомчою комісією з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій (далі — міжвідомча комісія), яка утворюється Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції із включенням до її складу фахівців Міноборони, МВС, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, Адміністрації Держспецтрансслужби, Управління державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, ДСНС, ДПтС, військових формувань. До складу міжвідомчої комісії можуть включатися фахівці інших державних органів та представники громадських організацій.

Для надання статусу учасника бойових дій командири (начальники) військових частин (органів, підрозділів) або інші керівники установ, закладів у місячний строк після завершення особами виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення зобов'язані подати на розгляд комісії, утворених у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади чи інших державних органах (далі — комісія), у підпорядкуванні яких перебували військові частини (органи, підрозділи), установи та заклади, в складі яких проходили службу чи працювали особи, довідки за формою згідно з додатком 1 та документи, які є підставою для надання особам статусу учасника бойових дій.

Комісії вивчають документи і подають їх на розгляд міжвідомчої комісії, а в разі відсутності підстав, які підтверджуються документами, повертають їх до військових частин (органів, підрозділів), установ, закладів з метою подальшого доопрацювання.

Міжвідомча комісія розглядає документи, надіслані комісією, і в разі потреби заслуховує пояснення осіб, стосовно яких вони подані, свідків, представників державних органів та в місячний строк з дня надходження документів приймає рішення щодо надання статусу учасника бойових дій, про що інформує комісію.

У разі неподання командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) або іншим керівником установи, закладу до комісії чи керівником підприємства, установи, організації до міжвідомчої комісії документів, необхідних для надання статусу учасника бойових дій, особа може самостійно звернутися до таких комісій.

У разі відмови в наданні статусу учасника бойових дій питання про надання особі зазначеного статусу може повторно виноситися на розгляд міжвідомчої комісії за рішенням Міністра соціальної політики.

Рішення комісії може бути оскаржено в судовому порядку.

Який порядок надання відпусток учасникам АТО?

Порядок надання відпусток військовослужбовцям визначено статтею 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Відповідно до зазначеної статті **в особливий період з моменту оголошення мобілізації до часу введення воєнного стану або до моменту прийняття рішення про демобілізацію** надання військовослужбовцям **щорічних основних відпусток** здійснюється за умови одночасної відсутності не більше 30 відсотків загальної чисельності військовослужбовців певної категорії відповідного підрозділу.

Військовослужбовцям надаються щорічні основні відпустки із збереженням грошового, матеріального забезпечення та наданням грошової допомоги на оздоровлення у розмірі місячного грошового забезпечення. Тривалість щорічної основної відпустки для військовослужбовців, які мають вислугу в календарному обчисленні до 10 років, становить 30 календарних днів; від 10 до 15 років — 35 календарних днів; від 15 до 20 років — 40 календарних днів; понад 20 календарних років — 45 календарних днів. Час для проїзду до місця проведення зазначеної відпустки і назад не надається. Святкові та неробочі дні при визначенні тривалості щорічних основних відпусток не враховуються.

Щорічна основна відпустка надається протягом календарного року.

Військовослужбовцям, які прийняті на військову службу за контрактом, тривалість щорічної основної відпустки в році початку військової служби обчислюється з розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право, за кожний повний місяць служби до кінця календарного року.

В особливий період **під час дії воєнного стану** військовослужбовцям можуть надаватися відпустки **за сімейними обставинами** та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів.

Надання військовослужбовцям у зазначені вище періоди інших видів відпусток, крім відпусток військовослужбовцям-жінкам у в'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а в разі якщо дитина потребує домашнього догляду, — тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не більш як до досягнення нею шестирічного віку, а також відпусток у зв'язку з хворобою або для лікування після тяжкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії, припиняється.

Чи нараховуються учасникам АТО штрафні санкції та пеня за кредитними зобов'язаннями?

Відповідно до пункту 15 статті 14 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» військовослужбовцям з початку і до закінчення особливого періоду, а резервістам та військовозобов'язаним — з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду штрафні санкції, пеня за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, у тому числі банками, та фізичними особами, а також проценти за користування кредитом не нараховуються.

На сайті Міністерства оборони є зразок листа, який рекомендовано направити банку (http://www.mil.gov.ua/content/other/example_bank.pdf).

Чи можуть звільнити учасника АТО з роботи?

Відповідно до частини 2 статті 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» за громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, **зберігаються місце роботи (посада)**, середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності.

Згідно із вимогами частини 3 статті 119 Кодексу законів про працю України, за працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи, посада і компенсується із бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності. Виплата таких компенсацій із бюджету в межах середнього заробітку проводиться за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Чи повинні учасникам АТО виплачувати заробітну плату за основним місцем роботи?

Відповідно до частини 2 статті 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» за громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи (посада), **середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності.**

Відповідно до частини 3 статті 119 Кодексу законів про працю України За працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи, посада і компенсується із бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності. Виплата таких компенсацій із бюджету в межах середнього заробітку проводиться за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Яку суму одноразової грошової допомоги повинні виплатити після демобілізації?

Відповідно до пункту 2 статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» військовослужбовцям, які були призвані на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією, виплата одноразової грошової допомоги здійснюється за період такої служби з дня їхнього зарахування на службу без урахування періоду попередньої військової служби, на якій вони перебували у мирний час, за винятком тих осіб, які при звільненні з військової служби у мирний час не набули права на отримання такої грошової допомоги. Зазначена допомога виплачується на день демобілізації таких військовослужбовців. Умови та порядок виплати одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Цей порядок, на жаль, **ще не визначений.**

Одноразова грошова допомога не виплачується військовослужбовцям, які станом на 16 березня 2014 року проходили службу на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і в установленому порядку не продовжили її проходження за межами тимчасово окупованої території України.

Якими пільгами користуються учасники АТО та члени його сім'ї? Які є пільги в учасників АТО у майбутньому?

Учасникам бойових дій відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» надаються такі пільги:

- 1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- 2) першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);
- 3) безплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;
- 4) 75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);
- 5) 75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунках плати за опалення становить 21 кв. метр опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю.

Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 75-процентна знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. метри на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. метр на сім'ю);
- 6) 75-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;
- 7) безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрирайонних, внутри- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання;
- 8) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;
- 9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

11) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

12) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

13) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації;

14) першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом.

Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями у розпорядження місцевих рад та державних адміністрацій, — протягом двох років з дня взяття на квартирний облік.

15) одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва. Зазначені позики надаються у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України;

16) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;

17) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

18) зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства;

19) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів — додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів;

20) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

21) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також на обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цим ветераном війни, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством;

22) учасникам бойових дій на території інших держав надається право на позаконкурсний вступ до вищих навчальних закладів та переважне право на вступ до професійно-технічних навчальних закладів і на курси для одержання відповідних професій.

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо, передбачені пунктами 4 — 6 цієї статті, надаються учасникам бойових дій та **членам їх сімей**, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

Площа житла, на яку нараховується 75-процентна знижка плати, передбачена пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, визначається в максимально можливому розмірі в межах загальної площі житлового приміщення (будинку) згідно з нормами користування (споживання), встановленими цими пунктами, незалежно від наявності в складі сім'ї осіб, які не мають права на знижку плати. Якщо в складі сім'ї є особи, які мають право на знижку плати в розмірі, меншому ніж 75 процентів, спочатку обчислюється в максимально можливому розмірі 75-процентна відповідна знижка плати.

Учасникам бойових дій пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються в розмірі 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова **грошова допомога** у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

Якщо є важкі сімейні обставини, чи можуть учасники АТО отримати відпустку під час участі в АТО?

Відповідно до статті 10-1 «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» в особливий період під час дії воєнного стану військовослужбовцям можуть надаватися відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів.

Статус «добровольців»

«Порядок отримання статусу учасника бойових дій «добровольцями». Який статусу «добровольців», які загинули в зоні проведення антитерористичної операції.

Відповідно до пункту 19 статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасниками бойових дій визнаються:

військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) та працівники Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції, **а також працівники** підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством.

Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, зазначеним в абзаці першому цього пункту, категорії таких осіб та терміни їх участі (забезпечення проведення) в антитерористичній операції, а також райони антитерористичної операції визначає Кабінет Міністрів України.

20 серпня 2014 року постановою Кабінету Міністрів України № 413 (далі — Постанова) затверджено Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення.

Довідково. Зазначеною Постановою статус учасника бойових дій надається:

військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним) та працівникам Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, особам рядового і начальницького складу, військовослужбовцям, працівникам МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, ДПтС, військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах проведення антитерористичної операції;

працівникам підприємств, установ та організацій, які залучалися і брали безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення.

Райони проведення антитерористичної операції та терміни її проведення визначаються Антитерористичним центром при СБУ.

Рішення про надання статусу учасника бойових дій приймається міжвідомчою комісією з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, яка утворюється Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції із включенням до її складу фахівців Міноборони, МВС, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, Адміністрації Держспецтрансслужби, Управління державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, ДСНС, ДПтС, військових формувань. До складу міжвідомчої комісії можуть включатися фахівці інших державних органів та представники громадських організацій.

На сьогодні «добровольці», з числа яких були сформовані спеціальні підрозділи територіальної оборони, не мають чітко визначеного юридичного статусу, у зв'язку з чим вказані особи залишаються незахищеними (чинним законодавством не передбачено визнання зазначеної категорії осіб учасниками бойових дій, а відтак вони позбавлені відповідних пільг і виплат у разі поранення чи загибелі).

У зв'язку з цим підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» **щодо визнання учасниками бойових дій осіб**, які у складі добровольчих формувань територіальної оборони були залучені державними або громадськими організаціями або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України та брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції.

Проектом Закону передбачається доповнити Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», **додавши до переліку учасників бойових дій осіб**, які у складі добровольчих формувань територіальної оборони **були залучені державними або громадськими організаціями або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України та брали безпосередню участь в антитерористичній операції**, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, чи забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції з 14 квітня 2014 року до моменту включення таких добровольчих формувань до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, а також **надати членам їхніх сімей у разі втрати годувальника** (загибелі, визнання безвісно відсутнім або який став інвалідом) **статус членів сімей учасників бойових дій.**

У проекті також пропонується **визначити статус осіб, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії або каліцтва**, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції (волонтерської діяльності на території проведення антитерористичної операції), перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції.

Роз'яснення щодо виплати одноразової грошової допомоги членам сімей загиблих під час АТО військовослужбовців

Виплата одноразової грошової допомоги членам сімей загиблих військовослужбовців передбачена статтею 16 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Порядок виплати допомоги за цим Законом визначено постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 року № 975. Загальний розмір допомоги становить 609 тис.грн. (500 кратний розмір прожиткового мінімуму (1218 грн.) для працездатних осіб).

Виплата допомоги здійснюється членами сімей, батькам та утриманцям загиблого військовослужбовця (в рівних частках кожному).

Оформлення документів для виплати допомоги здійснюють обласні військові комісаріати за місцем проживання отримувачів допомоги.

Після отримання військкоматом усіх необхідних документів, вони подаються в Департамент фінансів, після чого виносяться на розгляд комісії з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової допомоги в разі загибелі (смерті), каліцтва або інвалідності військовослужбовців та осіб звільнених з військової служби.

Рішення про призначення та виплату допомоги згідно з нормативно-правовим актом Кабінету Міністрів України приймає головний розпорядник коштів, тобто Міністр оборони України, який затверджує протокол засідання згаданої комісії. Після чого Департамент Фінансів Міністерства оборони України перераховує кошти до обласних військових комісаріатів для виплати заявникам.

Документи, які потрібно надати для призначення допомоги:

- заява про виплату одноразової грошової допомоги;
- копія свідоцтва про смерть;
- копія лікарського свідоцтва про смерть;
- витяг із наказу командира військової частини про виключення військовослужбовця із списків особового складу частини;
- витяг з послужного списку загиблого, де зазначені дані про призов на військову службу та про склад сім'ї;
- копії сторінок паспорта отримувача одноразової допомоги з даними про прізвище, ім'я та по-батькові і місце реєстрації;
- копія ідентифікаційного номеру отримувача допомоги;
- довідка з ЖЕК про склад сім'ї загиблого;
- копія свідоцтва про народження загиблого (для виплати допомоги батькам загиблого);
- копія свідоцтва про шлюб (для виплати дружині загиблого);
- копія свідоцтва про народження дитини (для виплати дітям загиблого).

Всі копії завіряються у військовому комісаріаті (військові частини), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

У Міністерстві оборони України функціонує комісія щодо встановлення статусу учасника бойових дій учасникам антитерористичної операції

Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 413 (далі — Порядок).

Відповідно до **пункту 5** Порядку, рішення про надання статусу учасника бойових дій приймається міжвідомчою комісією з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій (далі — міжвідомча комісія), яка утворюється Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції із залученням до складу комісії фахівців Міністерства оборони, МВС, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, Управління державної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, ДСНС, ДПтС, інших військових формувань. До складу міжвідомчої комісії можуть залучатися фахівці інших державних органів та представники громадських організацій.

***Довідково:** зазначена служба утворена постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 2014 р. № 326 «Про утворення Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції». Положення про службу затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 416, пунктом 9, якої визначено, що служба організовує та координує роботу з надання статусу учасника бойових дій, зокрема проводить засідання міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визначення учасниками бойових дій осіб, які брали участь в антитерористичній операції.*

Відповідно до наказу Міністра оборони України від 18.09.2009 № 473 «Про комісію Міністерства оборони України з питань розгляду матеріалів, пов'язаних із визначенням учасників бойових дій та спірних питань щодо зарахування до вислуги років окремих періодів військової служби» (зі змінами), у Міністерстві оборони України функціонує комісія, на яку покладено завдання з визначення учасниками бойових дій серед військовослужбовців та працівників ЗС України.

Для надання статусу учасника бойових дій військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним) та працівникам Збройних Сил, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції, **командири військових частин (органів, підрозділів) або інші керівники установ, закладів у місячний термін після завершення особами виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення зобов'язані подати на розгляд комісій**, утворених у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади чи інших державних органах (далі — відомча комісія), у підпорядкуванні яких перебували військові частини (органи, підрозділи), установи та заклади, в складі яких проходили службу чи працювали особи, **довідки за формою згідно з додатком 1 та документи, які є підставою для надання особам статусу учасника бойових дій.**

Пунктом 3 Порядку визначено, що райони антитерористичної операції та терміни її проведення визначаються Антитерористичним центром при СБУ.

Відомчі комісії вивчають документи і направляють їх на розгляд до міжвідомчої комісії, а у разі відсутності підстав, які підтверджуються документами, повертають їх до військових частин (органів, підрозділів), установ, закладів з метою подальшого доопрацювання.

Посвідчення учасника бойових дій і нагрудний знак особам, які отримали статус учасника бойових дій, видаються, зокрема, органами Міноборони.

Наказом Міністра оборони України від 08.04.2009 № 158 (зареєстрованого в Мінюсті 14.05.2009 за № 429/16445) затверджено Положення про комісії з питань розгляду матеріалів про визначення учасників бойових дій у Збройних Силах України.

Пунктом 1 зазначеного Положення визначено, що комісії з питань розгляду матеріалів про визначення учасників бойових дій у Збройних Силах України створюються в Міністерстві оборони України, військовій частині А0515, обласних та Київському міському військових комісаріатах.

Відповідно до Інструкції про порядок видачі посвідчень учасника бойових дій, затвердженої згаданим наказом, посвідчення учасника бойових дій, нагрудні знаки та листи талонів видаються:

військовослужбовцям та працівникам ЗСУ, які проходять військову службу (працюють) у Міністерстві оборони України, військових частинах, військових навчальних закладах, установах, організаціях безпосереднього підпорядкування Міністерства оборони України, — Департаментом кадрової політики Міністерства оборони України;

військовослужбовцям та працівникам ЗСУ, які проходять військову службу (працюють) в органах військового управління, з'єднаннях, військових частинах, військових навчальних закладах, установах та організаціях Збройних Сил України, — Головним управлінням персоналу Генерального штабу Збройних Сил України;

громадянам з числа осіб, звільнених з військової служби, які перебувають на обліку у військових комісаріатах, — обласними та Київським міським військовими комісаріатами.

Роз'яснення щодо виплати винагород військовослужбовцям в особливий період та під час проведення АТО

Роз'яснення щодо виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення антитерористичної операції

В особливий період або під час проведення антитерористичної операції військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Головного управління розвідки Міністерства оборони, Державної прикордонної служби, Управління державної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту за безпосередню участь у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду виплачується винагорода у відсотках місячного грошового забезпечення.

Розмір винагороди військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу за безпосередню участь у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду, а також розмір додаткових винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу та резервістам за виконання окремих завдань під час безпосередньої участі у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду визначений [постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2015 № 24](#).